

assignatura : **HISTÒRIA DE LES IDEES ARTÍSTIQUES II**
codi : 22686
professor/a : Núria Llorens Moreno
cicle : segon
quatrimestre : segon
crèdits : 6
tipus : troncal
horari de classe : grup 01 : dimarts i dijous 11.30-13.00

atenció alumnes :

OBJECTIUS

Estudi de dos temes cabdals dins l'àmbit de la teoria de l'art: l'art entès com una forma de coneixement i l'experiència de l'art. L'objectiu del programa consisteix a donar a conèixer la complexitat i la riquesa d'aquestes dues vies de reflexió, així com la diversitat de preguntes obertes plantejades a partir d'elles constantment, des de l'Antiguitat fins els nostres dies.

TEMARI

I. Art i Coneixement

- 1.1 De la *mimesi* de l'Antiguitat grega al naturalisme del Renaixement. La teoria del *saper vedere* a Leonardo. Les mudances de la il·lusió artística.
- 1.2 Algunes qüestions a l'entorn de la finalitat imitativa. L'element narratiu en l'obra: l'herència del *ut pictura poesis*. L'obra d'art entesa com una descripció de la realitat.
- 1.3 La relació entre els canvis en la comprensió de la natura i les transformacions de la forma artística. L'obra d'art entesa com petit món.
- 1.4 La reflexió sobre el paper de la intuïció i les funcions de la imaginació a partir del segle XVIII. La visió emocionada i l'expressió. Les teories del símbol al llarg del segle XIX.

II L'Experiència de l'Art

- 2.1 Les funcions canviantes de l'obra d'art.
- 2.2 Breus consideracions sobre el llenguatge de la crítica i el paper del crític d'art.
- 2.3 La figura de l'observador. Les variacions del lloc, l'acció i les possibilitats de l'espectador.
- 2.4 Els marges mòbils de l'horitzó estètic contemporani.
- 2.5 Alguns sentits de l'experiència de l'art en el context actual.

BIBLIOGRAFIA

ABRAMS, Meyer Howard, *El espejo y la lámpara, Teoría Romántica y Tradición Crítica*, Barral, Barcelona, 1975.

ADDISON, Joseph, *Los placeres de la imaginación y otros ensayos de "The Spectator"*, Visor, Madrid, 1991.

ADORNO, Theodor W., *Teoría Estética*, Taurus, Madrid, 1980.

ALBERTI, Leon Battista, *De la pintura y otros escritos sobre arte*, Tecnos, Madrid, 1999.

- ALPERS, Svetlana, *El arte de describir, El arte holandés del siglo XVII*, Hermann Blume, Madrid, 1987.
- ARISTÓTELES, *Poética*, Gredos, Madrid, 1992.
- ARISTÓTELES, *El hombre de genio y la melancolía*, Problema XXX, Sirmio, Quaderns Crema, Barcelona, 1990.
- AUDEN, W.H., *La mano del teñidor y otros ensayos*, Barral, Barcelona, 1974.
- * BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991.
- * BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990.
- * BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University Press, New York, 1998.
- BALZAC, Honoré de, *La obra maestra desconocida*, Monte Ávila, Caracas, 1991.
- BAROCCHI, Paola, (ed.), *Scritti d'Arte del Cinquecento*, Vols I-V, Einaudi, Torino, 1977-1979.
- BAUDELAIRE, Charles, *Écrits sur l'art*, Gallimard, Paris, 1971.
- BAUMGARTEN, A.G.; MENDELSSOHN, M.; WINCKELMANN, J.J.; HAMANN, J.G., *Belleza y verdad: Sobre la estética entre la Ilustración y el Romanticismo*, Alba editorial, Barcelona, 1999.
- BAYER, Raymond, *Historia de la estética*, F.C.E., México, 1965.
- * BECQ, Annie, *Genèse de l'esthétique française moderne 1680-1814*, Albin Michel, Paris, 1994.
- BÉGUIN, Albert, *L'âme romantique et le rêve*, José Corti, Paris, 1991.
- BELL, Julian, *What is painting? Representation in Modern Art*, Thames and Hudson, London, 1999.
- BENEVOLO, Leonardo, *La captura del infinito*, Celeste, Madrid, 1994.
- BLUMENBERG, Hans, *Naufragio con espectador*, Visor, Madrid, 1995.
- * BLUNT, Anthony, *La teoría de las artes en Italia (del 1450 a 1600)*, Cátedra, Madrid, 1980.
- BONNEFOY, Yves, *L'arrière-pays*, Gallimard, Paris, 1998.
- BOZAL, Valeriano, *Mimesis: las imágenes y las cosas*, Visor, Madrid, 1987.
- * BOZAL, Valeriano (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, Vols. I, II, Visor, Madrid, 1996.
- CASSIRER, Ernst, *Antropología filosófica*, F.C.E., México, 1990.
- * CHIPP, Herchel B., *Theories of modern Art*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles and London, 1968.
- CHASTEL, André, *Arte y Humanismo en Florencia en la época de Lorenzo el Magnífico*, Cátedra, Madrid, 1982.
- CLARK, T.J., *Farewell to an Idea: Episodes from a History of Modernism*, Yale University Press, New Haven and London, 1999.
- COOPER, David (ed.), *A Companion to Aesthetics*, Blackwell, Oxford, Cambridge (Mass.), 1995.
- * D'ANGELO, Paolo, *La Estética del Romanticismo*, Visor, Madrid, 1999.
- DE PAZ, Alfredo, *La revolución romántica*, Tecnos, Madrid, 1992.
- DIDEROT, Denis, *Escríts filosòfics*, Edicions 62/Diputació de Barcelona, Barcelona, 1983.
- ETLIN, Richard A., *In Defense of Humanism*, Cambridge University Press, Cambridge, 1996.
- FEAGIN, Susan & MAYNARD, Patrick, (eds.), *Aesthetics*, Oxford University Press, Oxford, 1997.
- FERRARIS, Maurizio, *La imaginación*, Visor, Madrid, 1999.

- FRANZINI, Elio i MAZZOCUT-MIS, Maddalena, *Estetica: I nomi, i concetti, le correnti*, Bruno Mondadori, Milano, 1996.
- * FRASCHINA, Francis & HARRIS, Jonathan,(eds.), *Art in modern Culture, An Anthology of Critical Texts*, Phaidon, london, 1992.
- * FRANZINI, Elio, *L'Estetica del settecento*, il Mulino, Bologna, 1995.
- FRIED, Michael, *La place du spectateur, Esthétique et origines de la peinture moderne*, Gallimard, Paris, 1990.
- FRIED, Michael, *Art and Objecthood*, University of Chicago Press, Chicago, 19998.
- GADAMER, Hans Georg, *La actualidad de lo bello*, Paidós/I.C.E.-U.A.B., Barcelona, 1991.
- GAGE, John, *Color y Cultura*, Siruela, Madrid, 1993.
- GAYFORD, Martin & WRIGHT, Karen, *The Penguin Book of Art Writing*, Penguin, London, 1998.
- GARIN, Eugenio, *El Renacimiento italiano*, Ariel, Barcelona, 1986.
- GOETHE, J.W., *Obras completas*, Aguilar, Madrid, 1987.
- GOMBRICH, Ernst H., *Arte e Ilusión*, Gustavo Gili, Barcelona, 1982.
- GOMBRICH, Ernst H., *La imagen y el ojo*, Alianza, Madrid, 1991.
- GOMBRICH, Ernst H., *Meditaciones sobre un caballo de juguete*, Seix Barral, Barcelona, 1969.
- HAMOU, Philippe, *La vision perspective (1435-1740)*, Payot, Paris, 1995.
- * HARRISON, Charles & WOOD, Paul (eds.), *Art in Theory, 1900-1990: An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1994.
- * HARRISON, Charles & WOOD, Paul with GAIGER, Jason (eds.), *Art in Theory, 1815-1900: An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1998.
- HÖLDERLIN, Friedrich, *Hiperió*, Columna, Barcelona, 1993.
- JAUSS, Hans Robert, *Experiencia estética y hermenéutica literaria*, Taurus, Madrid, 1992.
- JIMÉNEZ, José, *Imágenes del hombre, Fundamentos de estética*, Tecnos, Madrid, 1986.
- KEMAL, Salim, i GASKELL, Ivan, *The language of art history*, Cambridge University Press, Cambridge, 1991.
- KEMP, Martin, *Leonardo da Vinci: The Marvelous Works of Nature and Man*, J.M. Dent & Sons, London, Melbourne, Toronto, 1981.
- KLEIST, Friedrich, *Sobre el teatro de marionetas y otros ensayos de arte y filosofía*, Hiperión, Madrid, 1988.
- KRISTELLER, Paul Oskar, *El pensamiento renacentista y las artes*, Taurus, Madrid, 1986.
- LEE, Reenselaer, W., *Ut Pictura Poesis*, Cátedra, Madrid, 1982.
- LEONARDO, *El tratado de la Pintura*, Colegio de Aparejadores y de Arquitectos Técnicos, Murcia, 1982.
- LESSING, G. Ephraim, *Laocoonte*, Tecnos, Madrid, 1991.
- MARCHÁN FIZ, Simón, *La estética en la cultura moderna*, Alianza, Madrid, 1992.
- MARÍ, Antoni, *L'home de geni*, Edicions 62, Barcelona, 1984.
- PANOFSKY, Erwin, *La perspectiva com a "forma simbòlica"*, Tusquests, Barcelona, 1991.
- * PERNIOLA, Mario, *L'estetica del Novecento*, il Mulino, Bologna, 1997.
- PLATÓ, *República*, Gredos, Madrid, 1986.
- PROUST, Marcel, *Sobre la lectura*, Pre-textos, València, 1996.
- RILKE, Rainer Maria, *Els quaderns de Malte Laurids Brigge*, Proa, Barcelona, 1981.
- * SAINT GIRONS, Baldine, *Esthétiques du XVIIIe siècle, Le modèle français*, Philippe Sers, Paris, 1990.
- SCHILLER, Friedrich, *Sobre poesía ingenua y poesía sentimental*, Icaria, Barcelona, 1985.
- SCHLOSSER, Julios von, *La literatura artística*, Cátedra, Madrid, 1993.
- STEINER, George, *Presencias reales*, Destino, Barcelona, 1991.
- SUMMERS, David, *El juicio de la sensibilidad*, Tecnos, Madrid, 1993.

- SUMMERS, David, *Michelangelo and the Language of Art: Fantasy and Order*, Princeton University Press, Princeton, 1981.
- * TATARKEWICZ, Wladyslaw, *Historia de la estética*, Vols. I-II, Akal, Madrid, 1991.
- * TATARKEWICZ, Wladyslaw, *Historia de seis ideas*, Tecnos, Madrid, 1987.
- * VALVERDE, José María, *Breve Historia y Antología de la Estética*, Ariel, Barcelona, 1987.
- VASARI, Giorgio, *Le Vite de' Più eccellenti architetti, pittori et scultori italiani, da Cimabue, insino a' tempi nostri*, Einaudi, Torino, 1986.
- VICO, Giambattista, *Principis d'una ciència nova sobre la natura de les nacions*, Edicions 62, Barcelona, 1993.
- * V.V.A.A., *Fuentes y Documentos para la Historia del Arte*, Vols. I-VIII, Gustavo Gili, Barcelona, 1979.
- * V.V.A.A., ARNALDO, Javier (ed.), *Fragmentos para una teoría romántica del arte*, Tecnos, Madrid, 1994.
- WELLEK, René, *Historia de la Crítica Moderna (1750-1950)*, Vols. I-IV, Gredos, Madrid, 1969-1973.
- WREN, Linnea H., *Perspectives on Western Art*, Vols. I. i II, Harper Collins, New York, 1994.
- * ZECCHI, Stefano i FRANZINI, Elio, *Storia dell'Estetica: Antologia di testi*, il Mulino, Bologna, 1995.
- ZWIJNENBERG, Robert, *The Writings and Drawings of Leonardo da Vinci: Order and Chaos in Early Modern Thought*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University Press, 1998.
- BLUNT, Anthony, *La teoría de las artes en Italia (del 1450 al 1500)*, Cátedra, Madrid, 1980.
- BOZAL, Valeriano (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, Vols. I, II, Visor, Madrid, 1996.
- D'ANGELO, Paolo, *L'Estetica del Romanticismo*, il Mulino, Bologna, 1997.
- FRASCINA, Francis & JONATHAN, Harris, *Art in Modern Culture: An Anthology of Critical Text*, Phaidon, London, 1992.
- GOMBRICH, Ernst, *Arte e Ilusión*, Gustavo Gili, Barcelona, 1982.
- HARRISON, Charles & WOOD, Paul (eds.), *Art in Theory, 1900-1990: An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1994.
- HARRISON, Charles & WOOD, Paul with GAIGER, Jason (eds.), *Art in Theory, 1815-1900: An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1998.
- PERNIOLA, Mario, *L'Estetica del Novecento*, il Mulino, Bologna, 1997.

AVALUACIÓ

Examen i lectures.